



Народним депутатам України – членам Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я, органам державної влади, зацікавленим установам та організаціям

Кабінетом Міністрів України переданий на розгляд до Верховної Ради України проект Закону України «Про затвердження Загальнодержавної цільової соціальної програми протидії захворюванню на туберкульоз на 2018—2021 роки».

На жаль, з моменту закінчення дії у 2016 році попередньої Загальнодержавної цільової соціальної програми протидії захворюванню на туберкульоз на 2012–2016 роки, Міністерство охорони здоров'я України протягом майже двох років не спромоглося розробити для України чергову Програму протидії туберкульозу та адвокатувати необхідність її затвердження. Таким чином, Україна останні два роки вимушена була жити без державного дороговказу у боротьбі з туберкульозом.

Як наслідок, регіони України були позбавлені національного керівництва у вигляді Загальнодержавної цільової соціальної програми протидії захворюванню на туберкульоз. Більше того, текст та зміст програми впродовж останнього часу неодноразово змінювалися, через що багато важливих положень, висловлених неурядовими експертами, в остаточному варіанті програми не були враховані.

На нашу думку запропонований проект Програми вже застарів та не відповідає потребам сьогодення. Адже, по-перше, він ґрунтується на статистичних показниках захворюваності на туберкульоз 2016 року, тобто показниках трирічної давності, що є неприйнятним для такого документу, а, по-друге, дія проекту програми мала початися ще з минулого 2018 року, тому затвердження її в запропонованому вигляді із заходами та фінансуванням, запропонованими для виконання у 2018 році, не має сенсу.

Проект нової загальнодержавної програми, що розроблений Міністерством Охорони здоров'я України, має пропонувати ефективні підходи для подолання, епідемії туберкульозу в Україні - на основі детального аналізу недоліків при виконанні попередньої Загальнодержавної програми.

Нажаль, такий критичний і об'єктивний аналіз виконаний не Міністерством Охорони здоров'я України і не Кабінетом Міністрів, а Рахунковою Палатою України (рішення РП від 11.04.2017 № 9-1).

Проте, проект загальнодержавної програми, що пропонується, багато в чому маніфестантний та декларативний, (на кшталт «всебічне охоплення», «раціональне використання», «всього комплексу послуг... у повному обсязі», «оптимізація ... впливу програм» таке інше) а не конкретизований - у критеріях та індикаторах - характер.

Вбачається, що декларації намірів, викладені в розділі «Мета програми», багато в чому не мають ані конкретного унормованого трактування змісту, ані конкретного втілення у розділі «Завдання та заходи. Очікувані результати, ефективність Програми».

Версія Програми, яка надана на затвердження Верховній Раді України, залишає враження, що до розробки цього доленосного для України документу були залучені парамедики.

Окрім очевидної недбалості при складанні, проект програми, на наш погляд, наявно демонструє відсутність політичної волі виконавчої влади для подолання епідемії туберкульозу в Україні, яскравим підтвердженням чого вбачається традиційна, в десятки років, відсутність обов'язкової захищеності усіх статей Державного бюджету щодо цієї і минулих протитуберкульозних Програм. На такій захищеності, до речі,

завжди наполягали і наполягають наші протитуберкульозні громадські організації.

Країні потрібен чіткий дороговказ, із високою політичною прихильністю в першу чергу виконавчої гілки влади, яка і створила програму.

Результати аналізу недоліків наданого до Верховної Ради проекту програми, проведений в експертному середовищі наших протитуберкульозних організацій, знайшли своє втілення у формі запитів на отримання публічної інформації до Кабінету Міністрів України, відповіді на які мають надати уявлення про якість та прогнозовану результативність запропонованої Загальнодержавної програми.

Копії запитів надані до уваги членів Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я і передані на засіданні Комітету 05.02.2019 року.

Будемо вдячні, якщо ряд позицій з запитів до Кабінету Міністрів України знайде втілення вже на більш вагомому рівні у запитах від народних депутатів, або обґрунтуванні Комітету з охорони здоров'я Верховної Ради України щодо якості проекту Програми.

Також додатково надаємо окремі пропозиції щодо вдосконалення проекту Загальнодержавної цільової програми, які, в тому числі, ми отримали із регіонів України.

Як пропозиції, так і зауваження не можуть вважатися остаточними, зважаючи на очікувані бажання і готовність українського державного, муніципального, наукового і громадського загалу долучитися до вдосконалення стратегії і методології подолання епідемії туберкульозу в Україні.

Вважаємо, що у представленому вигляді проект Загальнодержавної програми не підлягає розгляду і затвердженню Верховною Радою України і має бути повернутий на доопрацювання до Кабінету Міністрів України.

Щиро вдячні за співпрацю!

Додатки:

1. [Запити на отримання публічної інформації №№ 1-ZP, 2-ZP, 3-ZP від 04.02.2019 року.](#)
2. Додаткові пропозиції.

співголова ВСГО «Коаліція «Зупинимо туберкульоз разом»

Ігор ГОРБАСЕНКО

Додаткові пропозиції.

Внести до проекту Загальнодержавної цільової соціальної програми протидії захворюванню на туберкульоз на 2018–2021 року наступні положення:

1. Забезпечити реформування державної політики у сфері протидії туберкульозу на основі багатовідомчого та багатосекторального підходу. Виконавці: Кабінет Міністрів України.
2. Проаналізувати та внести, в разі, необхідності, відповідні зміни і доповнення до Положень про центральні органи державної виконавчої влади, а саме: Міністерство соціальної політики, Міністерство освіти і науки, Міністерство оборони, Міністерство внутрішніх справ, Міністерство молоді і спорту, Міністерство культури, Міністерство екології і природних ресурсів, Міністерство інфраструктури, Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства, Міністерство інформаційної політики, Державний комітет телебачення і радіомовлення, Міністерство юстиції, Державна міграційна служба, Державна служба з надзвичайних ситуацій, Державна ветеринарна та фіто санітарна служба, державна установа «Центр охорони

здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України” (за згодою), Національна академія медичних наук України, Державна служба з питань праці та відповідні їм регіональні структури (в разі наявності) щодо їх повноважень та функцій у загальнодержавній та регіональних політиках у сфері протидії захворюванню на туберкульоз. Виконавці: Кабінет Міністрів України, обласні та Київська міська державні адміністрації.

3. Розробити і затвердити Національний стратегічний план багатовідомчого та багатосекторального підходу до протидії захворюванню на туберкульоз та відповідні регіональні плани, передбачивши фінансування його заходів з державного та місцевих бюджетів. Виконавці: Кабінет Міністрів України, обласні та Київська міська державні адміністрації.

4. Проводити постійний моніторинг ефективності державної політики у сфері протидії туберкульозу на основі багатовідомчого та багатосекторального підходу. Виконавці: Кабінет Міністрів України, обласні та Київська міська державні адміністрації.

Внести до переліку виконавців заходів Загальнодержавної цільової соціальної програми протидії захворюванню на туберкульоз на 2018–2021 року наступні органи державної влади:

- Міністерство молоді і спорту,

- Міністерство культури,

- Міністерство екології і природних ресурсів,

- Міністерство інфраструктури,

- Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального

господарства,

- Міністерство інформаційної політики,
- Державний комітет телебачення і радіомовлення,
- Державна міграційна служба,
- Державна служба з надзвичайних ситуацій,
- Державна ветеринарна та фіто санітарна служба,
- Державна служба з питань праці,

та відповідні їм регіональні структури.

Внести до розділу «Рішучі політичні заходи та системи підтримки (системна підтримка та реформа надання послуг)» Завдань і заходів Загальнодержавної цільової соціальної програми протидії захворюванню на туберкульоз на 2018–2021 року наступні показники:

- підвищення до 5 % від ВВП України на охорону здоров'я;
- введення обов'язкового медичного страхування всього населення України;

- забезпечити залишення фінансових коштів, зекономлених від скорочення ліжкового фонду, в розпорядженні протитуберкульозних закладів, для забезпечення інфекційного контролю, проведення ремонтних робіт, підвищення окладів, вдосконалення лікувальної та лабораторної бази;

- забезпечити віднесення до категорії захищених статей Державного бюджету України, що стосуються Загальнодержавної цільової соціальної програми протидії захворюванню на туберкульоз;

- передбачити обов'язкове забезпечення пацієнта за кошти Державного бюджету або із інших джерел симптоматичними препаратами для захисту від невідворотних побічних реакцій з боку печінки, слуху, зору, нервової системи таке інше в результаті застосування апріорі токсичних протитуберкульозних препаратів *(бо непереносимість побічних реакцій і є однією із основних причин відриву хворих від лікування і, як наслідок, поширення резервуару інфекції серед населення).*